

Rodzaje kompozycji

---

elementy obrazu

Kompozycja

---

ułożenie elementów na płaszczyźnie
i w przestrzeni w taki sposób, żeby
tworzyły one harmonijną całość

Elementy kompozycji

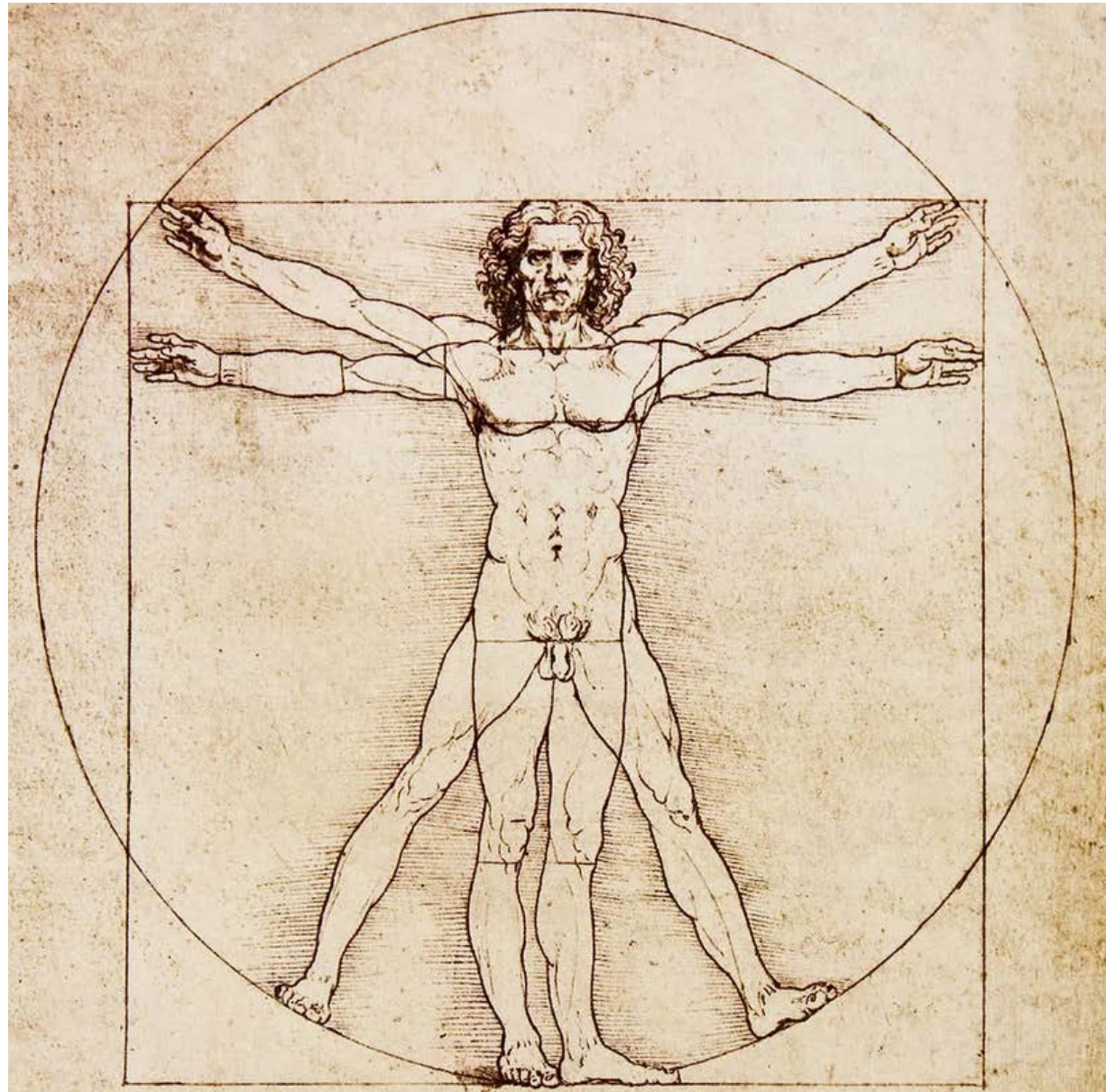

Linia
Kształt/Bryła
Kolor
Faktura
Światłocień
Perspektywa

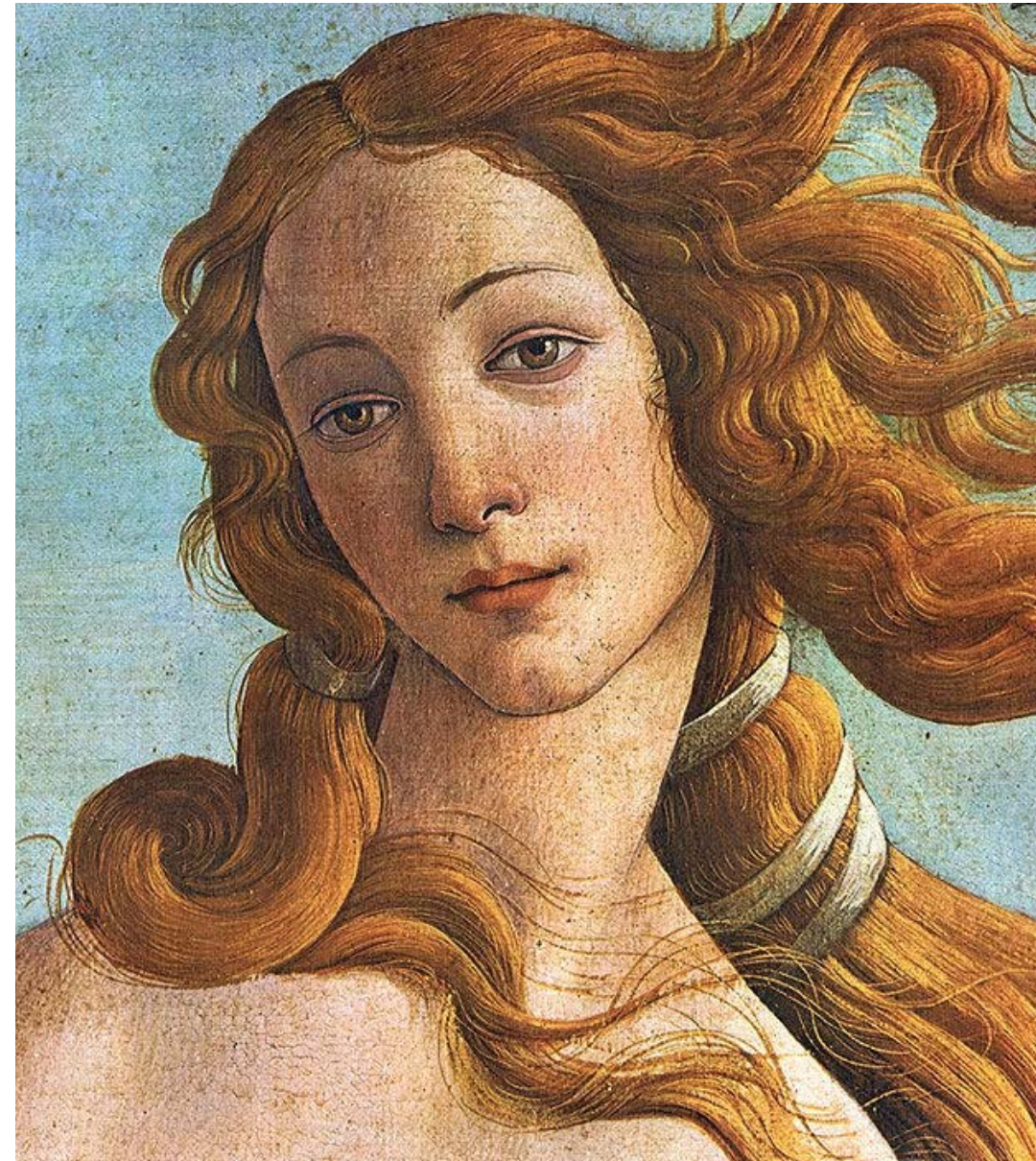

Linia

Stanowi kontur dla przedstawianych obiektów. Nadaje charakter dziełu. Może być wyraźna, a także zanikająca. Poza funkcją konstrukcyjną może pełnić funkcję dekoracyjną i układać się w ornamenty i motywy zdobnicze.

Leonardo da Vinci
Człowiek witruwiański

Sandro Botticelli
Narodziny Wenus, kadr

Eugeniusz Gerlach
Romeo i Julia

Kształt, bryła

Służą do konstruowania przedstawianych elementów. Bywają wyeksponowane jak w obrazach kubistycznych lub subtelnie ukryte i płynnie połączone ze sobą w celu pokazania rzeczywistości.

Pablo Picasso
Dziewczyna przed lustrem

Caravaggio
Chory Bachus

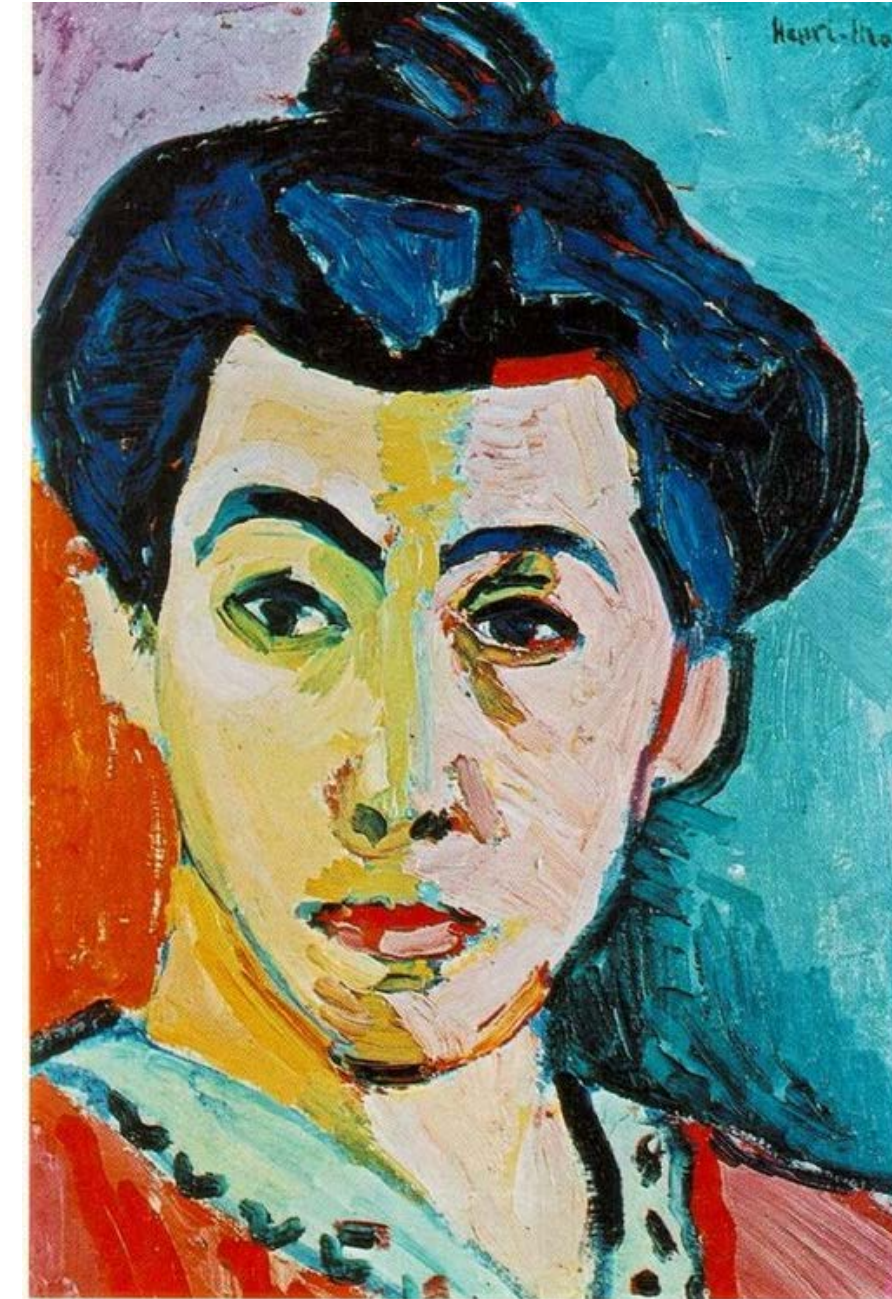

Kolor

Narzędzie ekspresji artysty, od niego zależy nastrój obrazu. Ma kluczowy wpływ na odbiór dzieła. Pomaga wydobyć z kompozycji najważniejsze elementy, potrafi przyciągnąć wzrok widza.

Claude Monet
Lilie Wodne

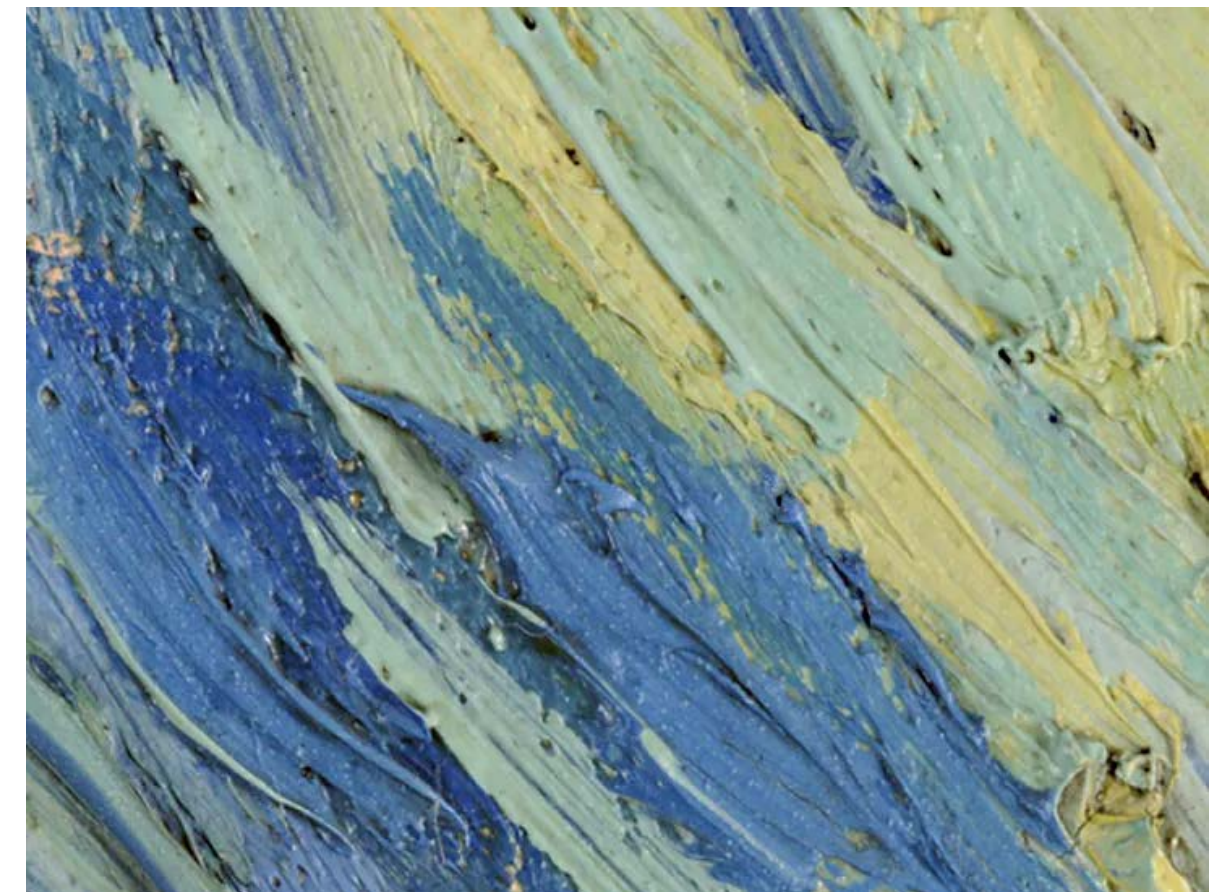
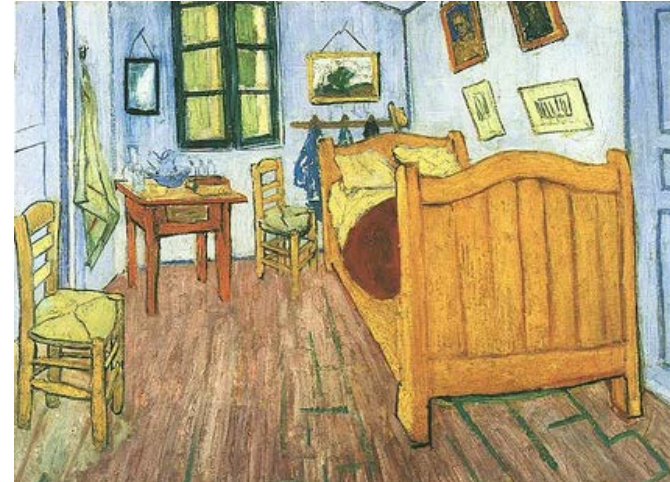

Henry Matisse
Portret Pani Matisse

Faktura

Charakterystyczny sposób kształtowania powierzchni dzieła, wynika z techniki nakładania farb. Na jego ostateczny wygląd mają wpływ: technika i wola artysty oraz użyte narzędzia.

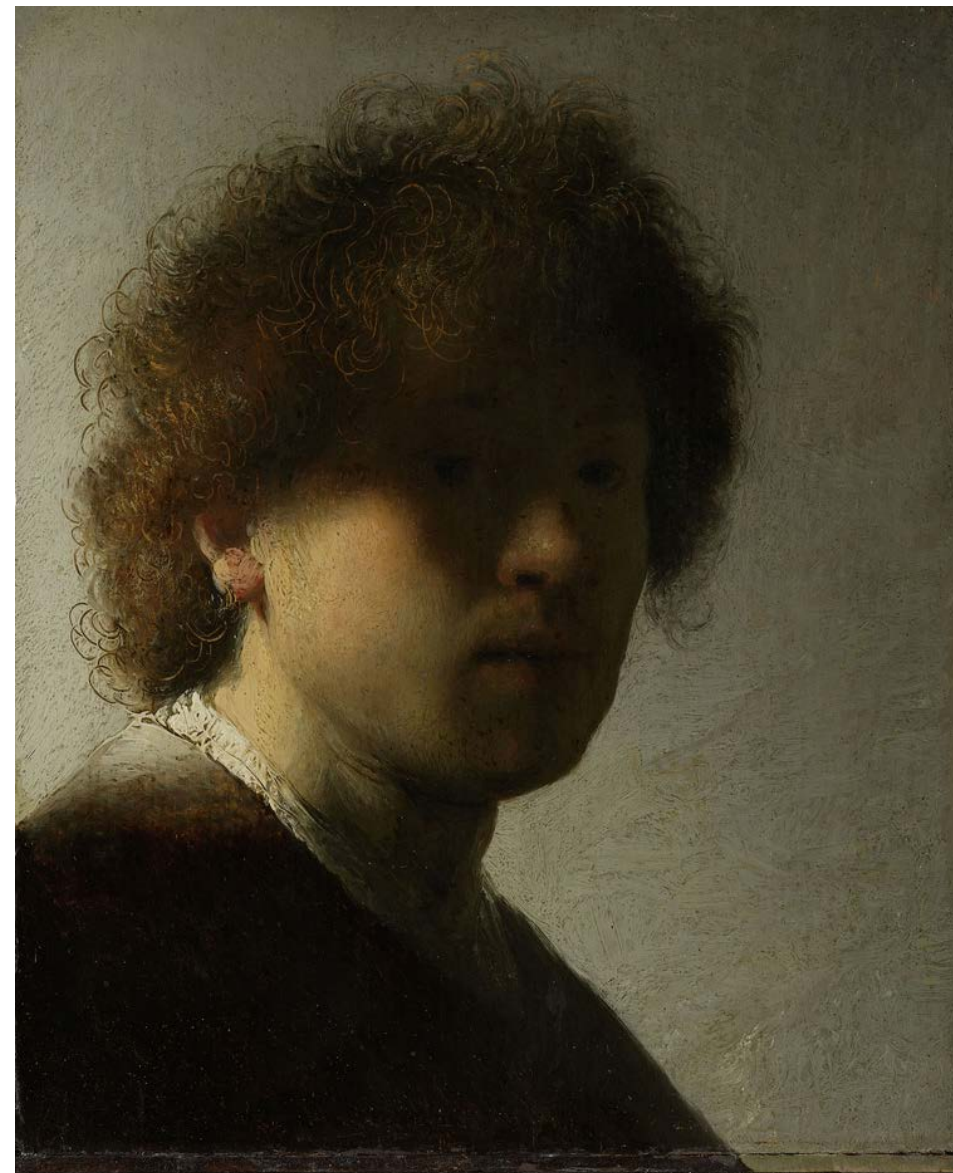
Vincent van Gogh
Pokój van Gogha w Arles

Vincent van Gogh
Gwieździsta noc

Światłocień

Podkreśla nastrój dzieła, wydobywa z niego fragmenty, na które obserwator ma zwrócić szczególną uwagę, zaś mniej istotne partie ukrywa. Ostry kontrast jasnych i ciemnych partii obrazu pogłębia dramatyzm dzieła, a bardziej stonowany światłocień wywołuje wrażenie harmonii.

Rembrandt
Autoportret

Caravaggio
Wieczerza w Emaus

Perspektywa

Służy do pokazania głębi, pomaga realnie odzwierciedlić rzeczywistość na obrazie. Stwarza iluzję przestrzeni na płaszczyźnie. Może pogłębiać dramatyzm sceny poprzez ostre skróty perspektywiczne, obniżenie lub podwyższenie linii horyzontu i oryginalny punkt widzenia.

Andrea Mantegna
Opłakiwanie zmarłego Chrystusa

Fra Carnevale
Zwiastowanie

Andrea Mantegna
Camera degli Sposi

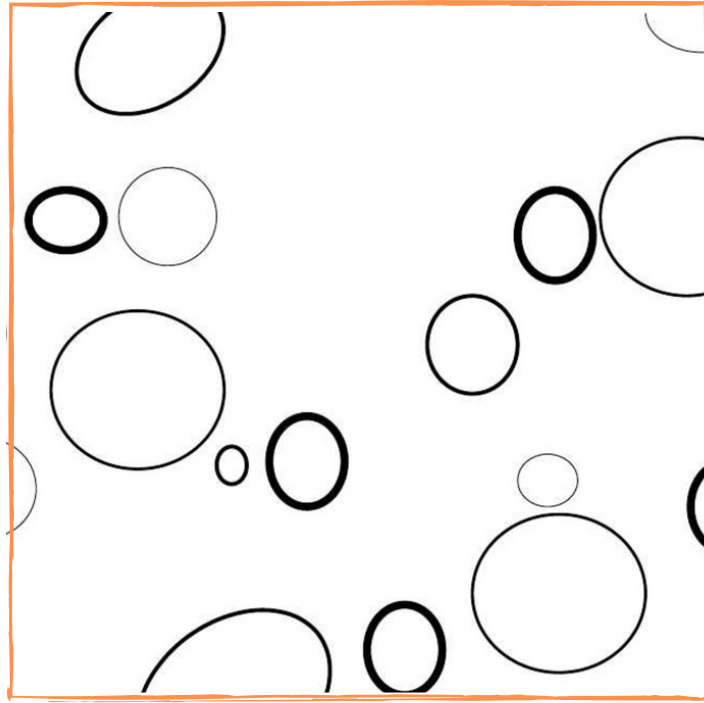
Rodzaje kompozycji

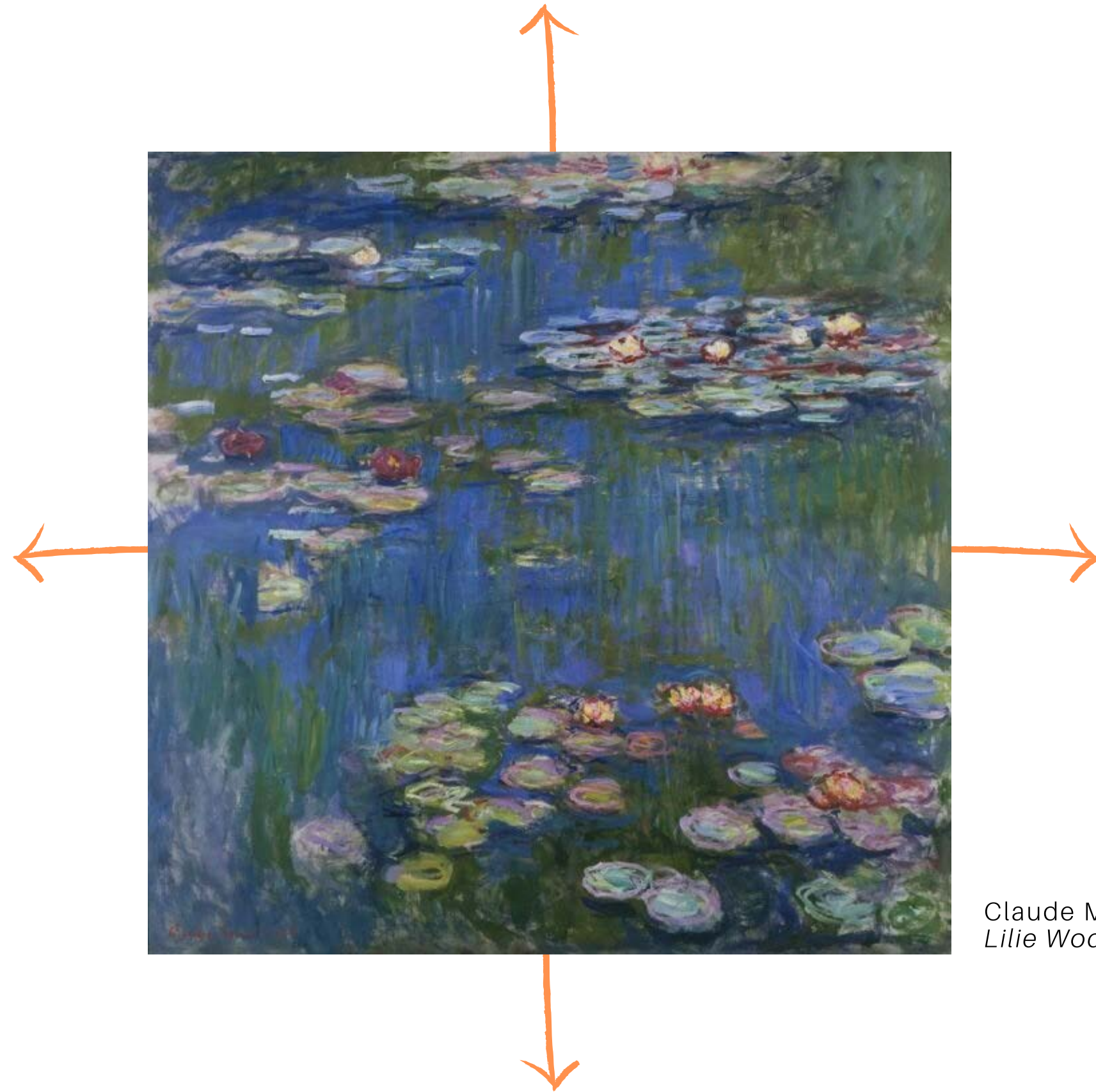
Otwarta / Zamknięta
Symetryczna / Asymetryczna
Centralna
Statyczna / Dynamiczna
Rytmiczna

Kompozycja otwarta

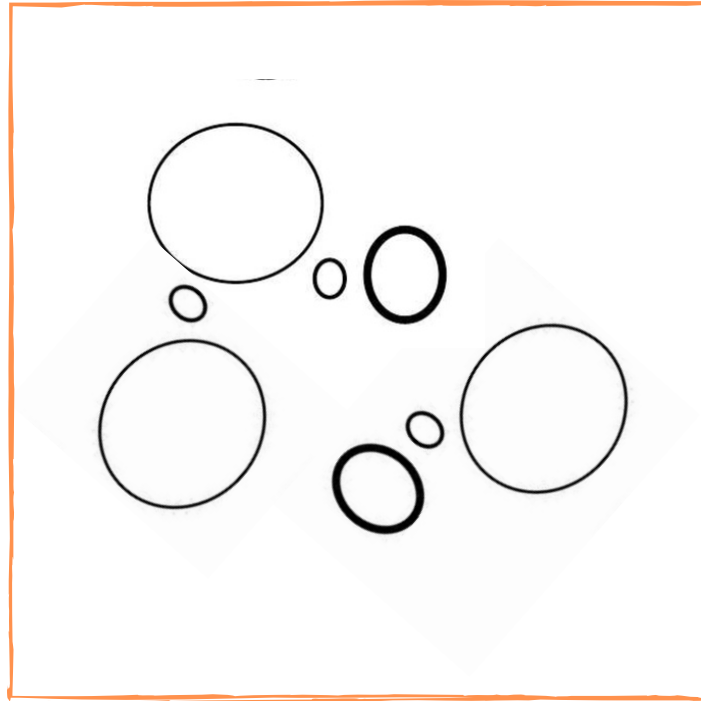
Kadrowanie, fragment większej całości. Układ elementów wychodzi poza ramy kompozycji. Mamy wrażenie, że dzieło ma kontynuację poza ramami obrazu.

Claude Monet
Lilie Wodne

Kompozycja zamknięta

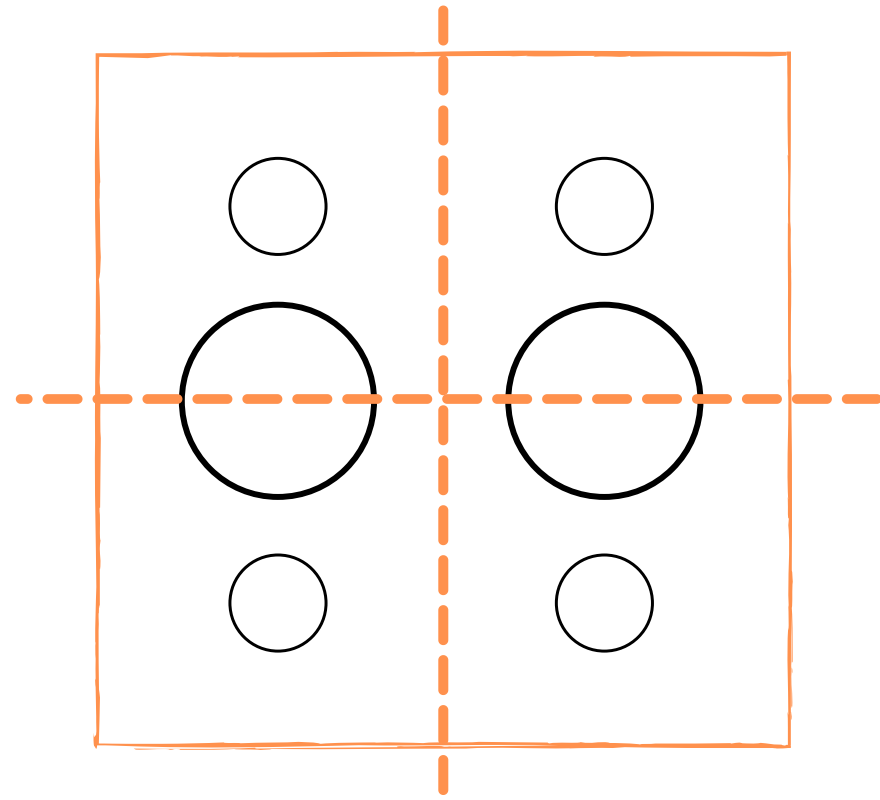
Całość, układ elementów jest zamknięty w ramach kompozycji. Sprawia wrażenie kompletnego. Nasz wzrok nie szuka kontynuacji poza obszarem płótna.

Vincent van Gogh
Dwanaście słoneczników

Kompozycja symetryczna

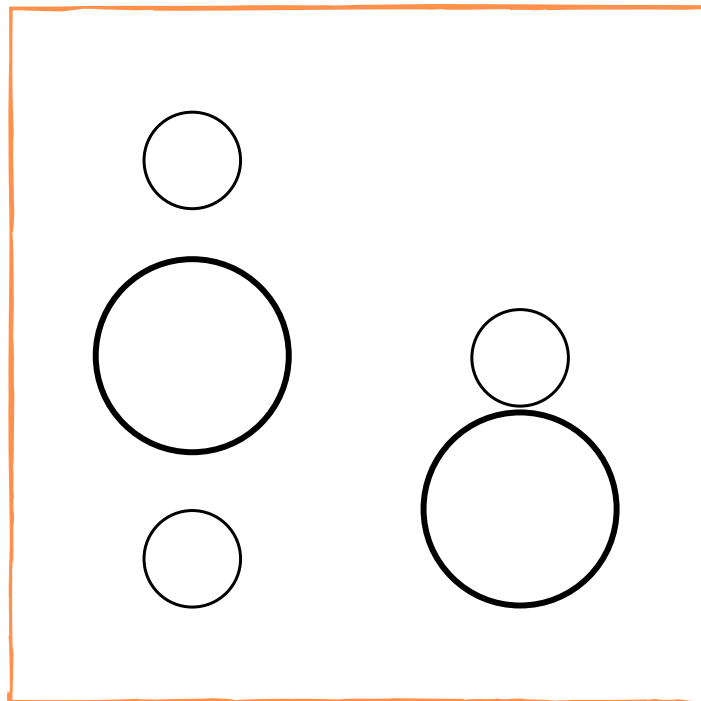
Układ elementów, który da się podzielić osią symetrii na dwie bardzo podobne lub takie same części. Oś symetrii może być zarówno pionowa jak i pozioma.

Jan van Eyck
Portret małżonków Arnolfinich

Kompozycja asymetryczna

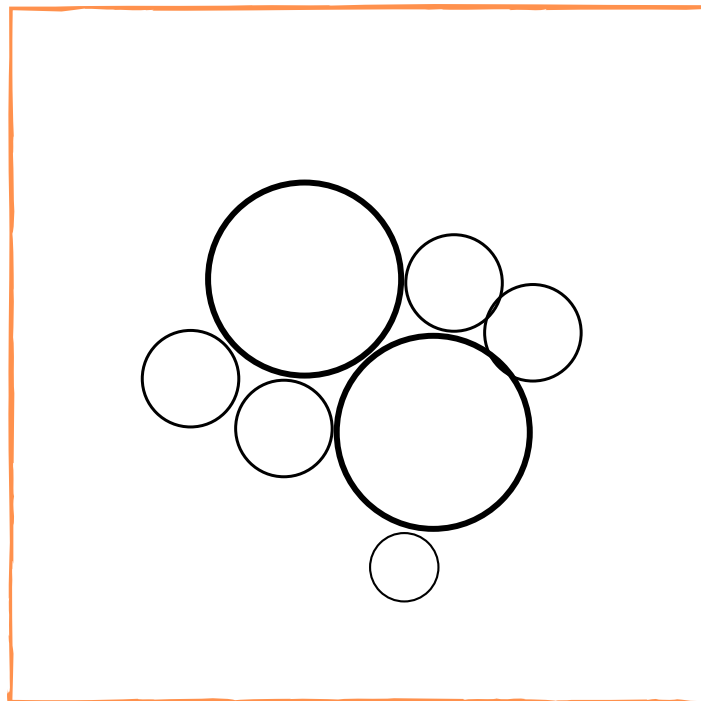
Elementy rozmieszczone są nieregularnie.
Prawa i lewa strona kompozycji różnią się.

Nicolaes Pietersz
Mury miejskie Haarlemu w zimie

Kompozycja centralna

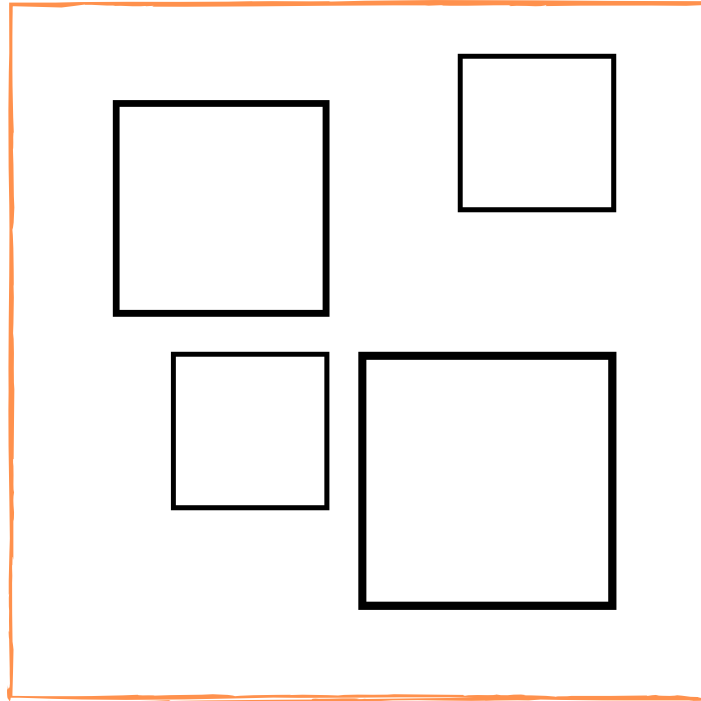
Charakterystyczny układ elementów. Wzrok skupiamy w centralnej części dzieła.

Caspar David Friedrich
Wędrowiec przed morzem mgły

Kompozycja statyczna

Przewaga kierunków poziomych oraz pionowych. Mamy wrażenie bezruchu, równowagi, spokoju.

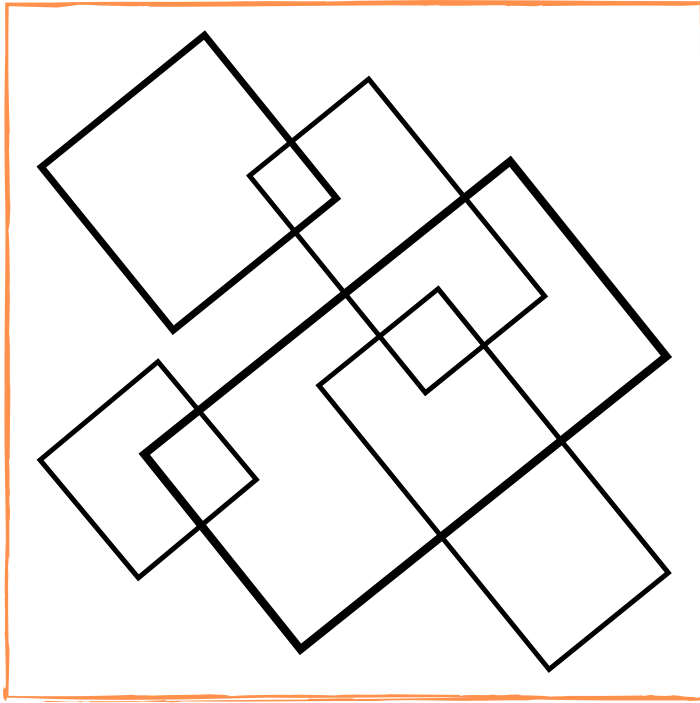
John Everett Millais
Ofelia

Anthony van Dyck
Wilhelm II, książę Oranii i jego panna młoda Maria Stuart

Kompozycja dynamiczna

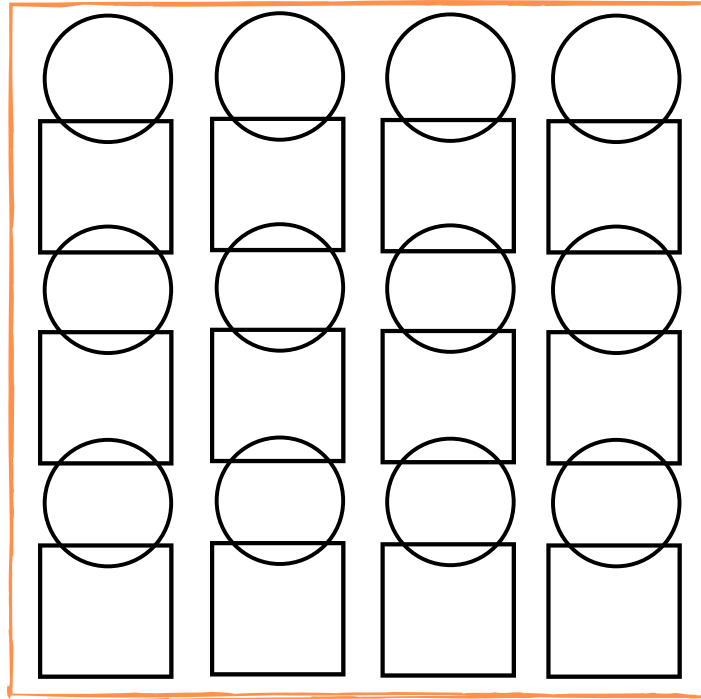
Przewaga linii ukośnych i łamanych, krzywizn oraz łuków. Mamy wrażenie ruchu elementów kompozycji.

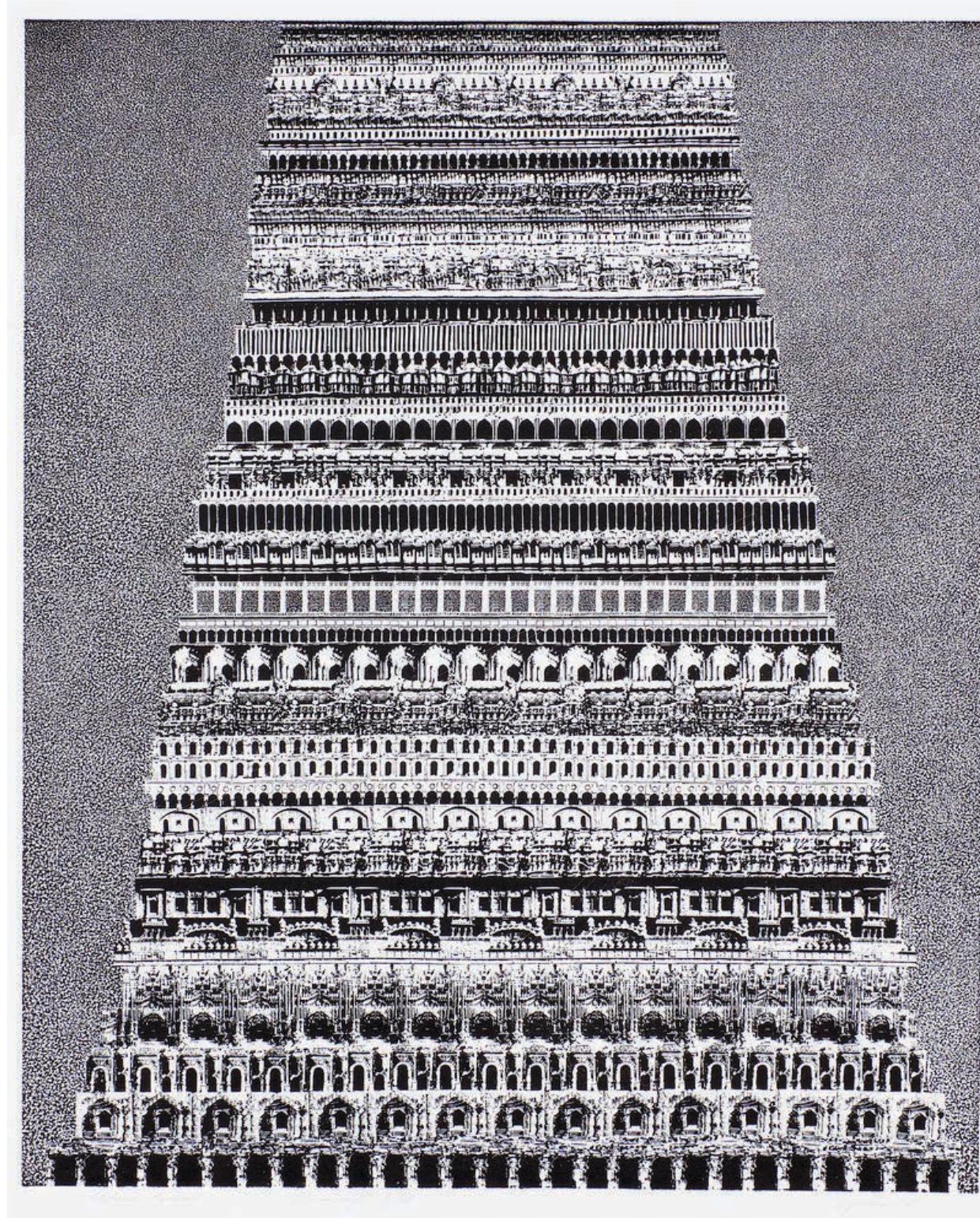
Jacopo Tintoretto
Ostatnia Wieczerza

Kompozycja rytmiczna

Regularnie powtarzające się elementy w określonych, zwykle jednakowych odstępach.

Roman Opałka
Wieża Babel

Źródła obrazów:

Jan van Eyck *Portret małżonków Arnolfinich*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_van_eyck,_i_coniugio_arnolfini,_1434,_01.jpg

Jacopo Tintoretto *Ostatnia Wieczerza*

<https://www.flickr.com/photos/65987336@N05/6117205816>

"Tintoretto - Last Supper 1592" by osocnart.leafar is licensed under CC BY-NC-SA 2.0

John Everett Millais *Ofelia*

<https://www.flickr.com/photos/107108394@N04/10572843545>

"8. MILLAIS. Ofelia, 1851-52" by Imágenes por Temas is licensed under CC BY-ND 2.0

Anthony van Dyck *Wilhelm II, książę Oranii i jego panna młoda Maria Stuart*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anthonis_van_Dyck_036.jpg

Caspar David Friedrich *Wędrowiec przed morzem mgły*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Caspar_David_Friedrich_-_Wanderer_above_the_sea_of_fog.jpg

Nicolaes Pietersz *Mury miejskie Haarlemu w zimie*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nicolaes_Pietersz._Berchem_-_The_City_Wall_of_Haarlem_in_the_Winter.jpg

Vincent Van Gogh *Dwanaście słoneczników*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vincent_Willem_van_Gogh_128.jpg

Claude Monet *Lilie Wodne*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Monet_Water_Lilies_1916.jpg

Andrea Mantegna *Opłakiwanie zmarłego Chrystusa*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mantegna_Andrea_Dead_Christ.jpg

Fra Carnevale *Zwiastowanie*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fra_Carnevale_-_The_Annunciation_-_WGA04251.jpg

Andrea Mantegna *Camera degli Sposi*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:A._Mantegna,_1465-74_Camera_picta,_ceiling_3.jpg

Rembrandt *Autoportret*

<https://www.rijksmuseum.nl/en/rijksstudio/artists/rembrandt-van-rijn/objects#/SK-A-4691,1>

Caravaggio *Wieczerza w Emaus*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Caravaggio_-_Cena_in_Emmaus.jpg

Vincent Van Gogh *Pokój van Gogha w Arles*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:La_Chambre_%C3%A0_Arles,_by_Vincent_van_Gogh,_from_C2RMF.jpg

Vincent Van Gogh *Gwieździsta noc*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Van_Gogh_-_Starry_Night_-_Google_Art_Project.jpg

Henry Matisse *Portret Pani Matisse*

<https://www.flickr.com/photos/79505738@N03/44479515012>

"IMG_2715 Henri Matisse. 1869-1954 Paris Portrait de madame Matisse. la ligne verte Portrait of Madame Matisse. The green line. 1906 Copenhagen Statens Museum for Kunst" by jean louis mazieres is licensed under CC BY-NC-SA 2.0

Pablo Picasso *Dziewczyna przed lustrem*

<https://www.flickr.com/photos/70323761@N00/562980590>

"NYC - MoMA: Pablo Picasso's Girl Before a Mirror" by wallyg is licensed under CC BY-NC-ND 2.0

Caravaggio *Chory Bachus*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sick_young_Bacchus_by_Caravaggio.jpg

Leonardo da Vinci *Człowiek witruwiański*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vitruvian_Man_by_Leonardo_da_Vinci.jpg

Sandro Botticelli *Narodziny Wenus*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sandro_Botticelli_046.jpg

Eugeniusz Gerlach *Romeo i Julia*

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gerlach_6130.JPG

RODZAJE KOMPOZYCJI

Opracowała Joanna Czołgosz